

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VII. Ex unitate doctrinæ probatur Fidem nostram esse evidenter
credibilem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Tom. II.

in omni orbis parte facta sunt miracula, ut est manifestissimum: & hanc dicimus esse notam veræ Ecclesiæ, ut nimirum crebra & eximia in eâ fiant miracula, non unum tantum vel alterum, quod etiam ab hæreticis fieri posse nonnulli ex Theologis existimant. Hinc Suarez hic, Dif. 4. Sect. 3. num. 10. ait Deum interdum miracula per pravos homines ad conferendam sanitatem aut alium huiusmodi finem operari, quamvis, inquit, id raro contingat; ad doctrinam tamen falsam comprobendam miraculum asserit fieri nullo modo posse, sic enim Deus cooperaretur mendacio, & foret testis falsi. Ratio autem ulterius est; si enim Deus alicui potestatem patrandi miracula ad probationem doctrinæ falsæ conferret, non ordinatâ ac debitâ usus fuisset erga homines providentiâ, cum eos absque viâ reliquisset ad Dei cultum perveniendi: hic nihilominus non statuo quid per absolutam suam potentiam facere possit.

Dubius modus fieri potest miraculum.

XII.

Per ritus & pietatis exercitia Ecclesiæ Catholicæ frequentissima sunt miracula.

Concludo itaque illam esse veram Ecclesiam, in qua maxima fulget miraculorum gloria, præsertim si per illius ritus & pietatis exercitia fiant, ut per reliquiarum & imaginum cultum, per Sanctorum invocationem, &c. uti passim in Ecclesiâ Catholicâ fieri cernimus, quod clarissimum argumentum est, ejus fidem & doctrinam esse orthodoxam atque ab omnibus amplectendam. Rectè tamen Matthæi 24. vers. 24. monet Christus cavendum esse à signis & prodigiis, Antichristus namque prodigia varia & signa ostendet, ficta tamen omnia & fallacia: meritò proinde examinanda sunt hæc signa, ne quis pro veris falsâ miracula obrudat. Porro hoc miraculorum examen ad Ecclesiam spectat, cujus est in nova quæ nunc fiunt miracula inquirere, eaque ubi suis quodque momentis ponderaverit, comprobare vel rejicere: miracula autem quæ alicui sunt prima Fidem amplectendi seu acceptandi causa, ex circumstantiis, in quibus fiunt, sunt discernenda, nempe ex fine, si nimirum ad nihil prævum & inhonestum, sed ad probum aliquid & honestum suadendum patrentur. Persona etiam ejus, qui miraculum illud perficit est consideranda, si nimirum probæ vitæ sit & integris moribus; quamvis namque Deus, ut proximè dictum est, per hominem improbum patrare miraculum possit, id tamen vix unquam contingit: hinc Joannis 9. vers. 16. sic habetur: *Quomodo potest peccator hæc signa facere? & v. 30. In hoc enim mirabile est, quia vos nescitis unde sit, & aperuit meos oculos.* Ex his ergo & aliis circumstantiis, quas affert Suarez hic, Disp. 4. Sect. 3. num. 9. evidenter, inquit, evidentiâ quadam naturali constare potest sitne verum an fictum miraculum, & hunc modum ea distinguendi ibidem ait à sanctis Patribus esse traditum.

Signa & prodigia sunt examinanda.

Ad miracula vera à falsis distinguenda varia consideranda sunt circumstantia.

Quo pacto Patres vera miracula à falsis discernere possint esse distinguenda.

SECTIO SEPTIMA.

Ex unitate doctrinæ probatur Fidem nostram esse evidenter credibilem.

I.

Ex unitate Fidei Catholicæ ostenditur eam esse evidenter credibilem.

QUARTUM, quod doctrinæ cuiuspiam evidentiam credibilitatis affert, est illius unitas, si nimirum in dogmatibus ita sibi sit consentiens, ut in rebus ad Fidem spectantibus nulla in eâ cernatur discrepantia, sed consonantia

summa & conformitas. In hac Ecclesiæ notâ illustrandâ, quantumque ad doctrinam illius amplectendam conferat declarando, multi sunt sancti Patres, inter quos, ut alios breviter causa omittam, sic loquitur S. Cyprianus: *Ecclesiæ Domini luce perfusa, per orbem totum radios suos porrigit; unum tamen lumen est, quod ubique diffunditur; nec unitas corporis separatur. Ramos suos in universam terram copia ubertatis extendit; profluentes largiter rivos latius expandit; unum tamen caput & origo una, & una mater fecunditatis successibus copiosa, &c.* Unde in Symbolo Nicæno hoc unum ex Ecclesiæ signis statuitur: *Et unam Sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam.*

S. Cyprian. lib. de unitate Ecclesiæ, cap. 5.

Hanc porro doctrinæ ac Fidei unitatem in Ecclesiâ Catholicâ reperiri, luce clarius est; quod enim Itali credunt credunt Hispani, quod Galli ut Fidei articulum amplectuntur, amplectuntur pariter Germani, Poloni, Belgæ, Angli, quotquot post tam acerbam ac diuturnam persecutionem, totque & tam graves religionis ac Fidei causâ toleratas calamitates, singulari Dei beneficio in Ecclesiæ gremio continentur. Hi inquam omnes, etsi aliis in rebus animis maxime discordes, gravissimasque etiam inter se exerceant simultates, in fide tamen ac religione ita conspirant, ut nec minima hac in parte inter eos reperitur dissensio. Licet etiam de quibusdam questionibus acriter interdum decertent Theologi, & suam quisque sententiam summâ contentione tueatur, in rebus tamen ad Fidem spectantibus unus omnium est sensus, vox eadem, atque ad illarum defensionem totis se viribus accingunt.

II. Offenditur perfectam in Ecclesiâ Catholicâ dari Fidei unitatem.

Circa res Fidei summam est inter Theologos consensus.

Longè alio modo res se habet apud sectarios, inter quos circa præcipua etiam Fidei mysteria incredibile dictu est quanta inter ipsos sit sententiarum imò sectarum diversitas; dissident quippe de Christi in Eucharistiâ præsentia, de baptismo, de bonis operibus, de justificatione, de libero arbitrio & aliis huiusmodi, idque tam acerbè, ut omni se opprobriorum genere profcendant, seque invicem Ethnicos, Judæos, Turcas, Atheos, demones appellent, ut fusè ostendi tomo præcedente, Disp. I. sect. quartâ, brevius proinde hic ea percurro.

III. Innumera sunt hæreticorum circa præcipuos Fidei articulos inter se dissidia.

Ubi ergo Ecclesiæ se opposuit Lutherus, & hanc viam ingressus est, illico in varia membra & capita ejus hæresis excrevit, tantâque celeritate, ut exiguo temporis spatio in triginta quatuor diversas sectas sit divisâ. Imò notatu dignum est, quod curiosi harum rerum indagatores animadvertunt, nempe postquam sceleratus hic apostata Ecclesiam impugnare cœpit, suamque in hominum animis hæresim ferere, tam fecunda fuisse hæc ab eo jacta semina, ut ducentæ septuaginta sectæ inde pullulaverint, cum tamen ab ipsa Ecclesiæ nascentis primordiis ad Lutherum per mille quingentos annos non nisi 181. hæreses extiterint, ab omnibus quotquot per tot annorum seriem fuerunt hæreticis exorta.

IV. Post Lutherum 270. hæreticorum sectæ sunt exorta.

Ad ostendendum verò quàm exigua, aut nulla potius inter nostri temporis sectarios sit doctrinæ circa res etiam præcipuas ad Fidem & religionem spectantes unitas & constantia, sed discordia maxima & instabilitas, appositissimum est quod ante, annos aliquot de Georgio Saxoniz Duce refertur. Interrogatus is aliquando à viro quodam primario quid in Saxoniz tenebant prædicantes seu ministri, quos scilicet Fidei articulos ac dogmata admitterent, & populo credenda proponerent; quid hoc anno, inquit, teneant scio, quid

Ab exordio Ecclesiæ ad Lutherum hæreses 181.

V. Variis ostenditur nullam inter sectarios esse doctrinæ unitatem.

anno insequente tenebunt, penitus ignoro. Hæc nimirum istorum hominum est indoles; quod hodie ut dogma certissimum, summa firmitate credendum proponunt, cras rejiciunt, & aliud amplectuntur, sicque de Fide in Fidem pro libidine transigunt, & religionem ut vestem mutant, innumerisque sese implicant erroribus.

VI. Veritas nimirum una, via errandi infinita.

Puncto in medio circuli confituro non incongrue confertur veritas.

Hinc non insecitè veritas centro circuli, seu puncto in illius medio constituto comparatur, à quo variæ ad circumferentiam omni ex parte ducuntur lineæ, quæ quo magis à centro recedunt, eo magis distant à seipsis. Quot lineis à centro ad circumferentiam, tot viis à veritate ad errores abitur: unde nostri temporis sectarii, dum suâ quisque semitâ incedendo à veritate recedit, recedunt à seipsis, non Ecclesiæ magis quam sibi invicem dissentant. Imò usque adeo, uti dixi, sunt discordes, ut diris se passim devoteant, omnique maledictorum, execrationum, & opprobriorum genere excipiant. Et quamvis (ut veritas odium parit) Catholicos, seu veræ Fidei ritores canepus & angue averferentur, setamen mutuo oderunt magis, aciusque malto ac vehementius insectantur, quam orthodoxos, ut Disp. illâ primâ tomî præcedentis, sect. 4. latius ostensum est.

Sectarii sibi ipsi maxime sunt discordes.

VII. Ex his ergo clarè constat, hunc quo agitur

Hic Sectariorum spiritus, non Dei sed mali demoni esse; Non enim est dissensionis Deus, sed pacis; ut ait Apostolus 1. Corint. 14. v. 33. Constat insuper eorum doctrinam, quæ tam varia est, nihilque in se habet firmitatis aut constantiæ (omni quippe vento doctrinæ circumferuntur) non ex divinâ inspiratione & instinctu, sed ex spiritu erroris, humanique generis hoste procedere. Eorum itaque est Deus, non qui in varias vias dissecti distractique arundinum insular agitantur, sed qui rixis & altercationibus omittis, junctis animis in unam eandemque doctrinam summâ consensione conspirant: *Vnus enim Dominus, una Fides, &c.* Et factus est in pace locus ejus.

Ad Ephes. 4. v. 5. Pital. 75. v. 2.

SECTIO OCTAVA.

Declarantur alia motiva, quibus Fidei nostræ credibilitas ostenditur.

I. QUINTUM ex quo doctrina aliqua ostenditur esse evidenter credibilis, est illius efficacia; ex eo namque Christi doctrinam præstantissimam fuisse docent omnes, quod per Apostolos aliisque ejus discipulos prædicata; homines ubique ab erroribus ad veritatem, ab idolis ad veri Dei cultum, à vitiis denique ac fordibus ad castam, puram & incorruptam Christi legem converterit.

Efficacia doctrinæ eam probat esse evidenter credibilem.

II. Hanc doctrinæ efficaciam etiamnum in Ecclesiâ persistere nullus citra temeritatem negare potest: quid enim clarius, quam his etiam nostris temporibus virorum Apostolicorum operâ plurimos à gentilitate, ac superstitiosâ inanum Deorum veneratione, corruptisque moribus, ad nostram, hoc est Catholicam Fidem amplectendam, vitamque honestè instituendam esse traducos. Atque ut alios taceam, quis est qui ignorat, quot S. Xaverii prædicatione, industriâ, labori-

Hæc doctrinæ efficacia etiamnum in Ecclesiâ Catholicâ persistens.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

bus, quot inquam gentes & nationes integræ ad Christi Fidem conversæ, Ecclesiæque adjunctæ sunt, Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis. Eadem ergo quæ olim, nunc etiam est in nostrâ Ecclesiâ doctrinæ efficacia, quæ proinde Fidem reddit evidenter credibilem.

Sexto, doctrinæ alicujus credibilitas ostenditur ex ejusdem antiquitate: In illâ Ecclesiâ, inquit S. Hieronymus in dialogo contra Luciferianos, cap. 9. *permanendum est, quæ ab Apostolis fundata, usque adhuc diem durat, &c.* Sanctus etiam Augustinus Concio. 2. in psal. 101. sic in hanc rem scribit: *Sed illa Ecclesia (inquunt Donatistæ) quæ fuit omnium gentium, jam non est, perit. Hoc dicunt qui in illâ non sunt. O impudentem vocem &c.* Constans denique est Patrum omnium sententia, sacrarum etiam literarum calculo firmata, illam doctrinam ut fide dignissimam tenendam esse, quæ ab ipsis Apostolorum temporibus ad nos usque interruptâ ferie pervenit. Initio verò Ecclesiæ hoc motivum, sicut aliam nonnulla in eâ non reperiebatur.

III. Doctrina alicujus credibilitat maximè ostenditur ex ejusdem antiquitate.

Hanc verò doctrinæ antiquitatem, perpetuamque ab ipso Ecclesiæ exordio ad hæc usque tempora continuationem, in nostrâ Ecclesiâ esse, inde aperte ostenditur, primò siquidem nullus unquam historiographus ullam in eâ factam fuisse doctrinæ mutationem recenset. Deinde, si quis Patrum, qui sibi tot sæculis successerunt, scripta revolvat, eandem quam nos jam tenemus doctrinam totidem pene verbis ab iis traditam reperiet: quod clarissimè probat, quæ nos modo tuemur dogmata, non noviter inventa & excogitata, sed olim omniæque adeo tempore admissa ab Ecclesiâ fuisse, esseque vel ipsâ antiquitate veneranda.

Quæ doctrina ex Patrum sententiâ sic amplectenda.

IV. In Catholica Ecclesiâ eadem semper floruit doctrina.

Septimum, quod doctrinam jam ab Ecclesiâ traditam, evidenter reddit credibilem, est quòd sit Catholica, seu per orbem usquequaque diffusa. Hinc pulchrè Lirinensis in Communitario: *Teneamus, inquit, id quod ab omnibus, quod ubique, quod semper est creditum.* Nomen itaque Catholica, momenti semper plurimum secum attulit, quòque sanctitate quis, sapientiâ ac doctrinâ magis excelluit, eò illud plurius faciendum censuit. Quanti verò apud lumen orbis Augustinum fuerit, testatur celeberrimum illud ejus dictum contra Epistolam fundamenti, cap. 4. *Tenet me, inquit, in Ecclesiâ ipsum Catholice nomen; quod non sine causa inter tam multas hæreses, sic ista Ecclesia fuerit nominata, ut cum omnes hæretici se Catholicos dicere velint, quarenti tamen peregrino al' cui ubi ad Ecclesiam Catholicam conveniatur, nullus hæreticorum vel basilicam suam, vel domum audeat ostendere.* Appositissimè etiam ad hanc rem Pacianus Episcopus Brachionensis Epistolâ primâ ad Sympronianum: *Christianus mihi nomen est, inquit, Catholicus cognomen: illud me nuncupat, istud ostendit.*

V. Quod doctrina nostra Fidei sit undique diffusa arguit eam esse evidenter credibilem.

Quod de Ecclesiâ docent Patres, vel ipsum scilicet Catholica nomen sufficere, ut quis se ei, relicti aliis adjungat, idem de doctrinâ seu fide per quam Ecclesiâ constituitur dicendum, illam scilicet veram, illam puram, illam orthodoxam esse, quæ longè latèque per nationes diffusa Catholica appellationem obtinuit. Quare hæc vox Catholica ita vehementer exagitavit vexavitque Lutherum, ut teste Tannero hic, Disp. 1. q. 3. dub. 4. num. 150. eam ex Symbolo Apostolico germanico homo impudens expunxerit. Nomen porrò Catholica seu univèrsalis, Ecclesiæ ac Fidei

Quanti apud Patres fuerit nomen Ecclesiæ Catholice.

VI. Doctrina aliqua natione univèrsalitatè acquiri auctoritatè.

Impium Lutheri scilicet.